

С Л А В Я Н С К И М Я З Ъ К

ГОДИНА IV.

Русчукъ 30 Октомврий 1882.

БРОЙ 33

Излиза два пъти въ седмицата всънка:
Срѣда и Събота.
Цѣна:
За година . . . 5 ср. рубли нови.
За шестъ месеци 3 ср. рубли "

Сичко, което се отнася до вѣстника, надписва се направо до
Т. Х. Станчевъ въ Русчукъ.
Неплатени писма не се приематъ.
Ръкописи назадъ се не връщатъ.

За Обявления се заплаща:
За всеки редъ при пръвъ пътъ 20 стот.
За " " " вторий пътъ 10 "

Руссе 29 октомвр. 1882

Мнозина и отъ разни мѣста народнитѣ ни учители, изявяватъ негодованне къмъ неправдата, която имъ нанася новоиздадения избирателенъ законъ, въ когото изрично е казано, че тѣ немогътъ да бѣдътъ избрани за народни представители. Народнитѣ възпитатели виждатъ себѣ си дълбоко докачени отъ това лишние на правото, което имъ са отнема и тѣ са намиратъ въ голѣмо недоумѣние, защо да не могътъ да бѣдътъ избрани за народни представители?

Нашитѣ учители, единственитѣ народни приятели, първитѣ двигатели за народното ни възрождение, най-голѣмитѣ дѣятелни за народното просвѣщение, поборници и мѣченици за народната ни свобода, се лишаватъ толкосъ немилостиво отъ едно право, отъ което трѣбваше да се наждаватъ най-много, да се предпочитатъ отъ сѣкого повѣче, защото сж словомъ и дѣломъ заслужили да се уважаватъ и високо почитатъ!

Ний дълбоко скърбимъ за неправдата която се нанесе, на нашитѣ учители, както и на священниците, за дето имъ са отнема правото, да не могътъ да бѣдътъ избрани за народни представители. Още повѣче, като знаемъ тѣхнитѣ заслуги и всестранното познаване на народнитѣ нужди, тѣ би могли да припесжтъ много по-голѣма полза съ своето депутатство, отъ колкото най-богатия и най-учения гражданинъ, билъ той търговецъ или занаятчия. Нашитѣ учители и священници, сж най-блиски при народа, тѣ сж постоянно мѣжду народа, тѣ по-отблизо познаватъ народнитѣ болки и нужди, тѣ сподѣлятъ народнитѣ теглила, на тѣхъ народа има най-голѣмо довѣрие, защото тѣ са грижатъ за възпитанието на младитѣ български рожби. Кой други може да бѣде по-добъръ народенъ приятел и по-полезенъ членъ, отъ народния учител и священникъ? Кой ще знае по-добъръ нуждитѣ училищни и на църквата (на народа) отъ учителя и священника? А защо тѣ да не могътъ да бѣдътъ избрани за народни представители; защо да се лишаватъ отъ това природно право? Не сж ли и тѣ мѣстни граждани, членове на същото отечество, на което съдбинитѣ сж тѣй тѣсно свързани съ съдбинитѣ на сички ни безъ разлика на съеловие?

Знаемъ, че на въпроситѣ ни нѣма кой да отговори, че неправдата нанесена на нашитѣ учители и священници, е умисленна, съ цѣль извършена; че мнѣнието което са има за учителитѣ и священниците ни е криво, сичко това не може да бѣде оправдано; това е неправда и неправда си остава. Нѣмаше и немогеше да има никакви оправдателни причини, по които да се лишатъ народнитѣ ни учители и священници, отъ правото да бѣдътъ избираеми, за каквато и да е работа, още повѣче за народни представители въ една камара, въ която има да се рѣшаватъ толкосъ важни и

интересни за отечеството въпроси; не сж въ нищо згрѣшили ония, на които сме си повѣрили рожбитѣ, отъ които очакваме да ни приготвятъ честно и достойно поколение, на което остава бъдущността. Повтаряме да кажемъ, че новоиздадения избирателенъ законъ, скроенъ съ известна цѣль, освѣнъ неправдата която принася на цѣлия народъ, понеже оничтожава основния законъ, частно на учителитѣ и священниците той докача достолепението, уважението, като остава непризнателни тѣхнитѣ заслуги. Ето защо, не само по-образованната класа въ насъ, но и масата на народа е намѣниле да не зема никакво участие въ изборитѣ, да не става участница въ незаконното дѣйствие, извършено толкосъ пристрапно. А какво се може безъ народа, какво безъ учители и священници?

Навѣрно никой невѣрване, нито си даже въобразяване, че работитѣ въ насъ ще стирнатъ до това положение, въ което виждаме. Никой не може да си представи а камо ли и да повѣрва, че слѣдъ едно освобождение отъ петстотинъ годишно робство, ще са появятъ и създадътъ въ отечеството ни такива условия за живота, отъ които да бѣгатъ най-отличнитѣ български синове презъ бърда и планини, отъ които да се убива народния духъ, да нѣма любовь и съгласие, да изчезне всеко мѣждусобно довѣрие, да се лишимъ отъ надѣжда за свѣтла бъдущность?! Грѣшенъ ли е билъ Българския народъ или е ималъ толкосъ неприятел, на които числото да нѣма край? Ако е билъ толкосъ грѣшенъ, той мислимъ си е исплатилъ грѣховетѣ, а ако има толкосъ много неприятел, той трѣбова да си види смѣтката съ тѣхъ, да са отдалечи отъ тѣхъ, като се погрижи по сериозно за себѣ си, за съдбинитѣ си, за бъдущността си. Който народъ не са грижи за живота си, той неможе да има никаква бъдущность. Вѣкътъ е вѣкъ за свободенъ животъ, само въ свободния животъ може да се развива единъ народъ, да напръдва и оствѣршенствува. Безъ свобода нѣма животъ. Човѣкъ безъ свобода не е човѣкъ, това навѣрно мнозина сж го узнали и врѣме е да размишляваме върху живота си. Да чакаме, както ни съвѣтватъ нѣкои, врѣмето да ни принесе блаженство, то е споредъ насъ, крайна глупость, вѣтъръ, отъ когото нѣма и неможе да има никаква полза. Врѣмето си е врѣме, то се изминава невѣзвратимо, отъ него който очаква спасение, напраздно си губи ума. Разбираме да се ползуваме отъ врѣмето, да го не оставаме да минува безполезно, да работимъ, да се трудимъ. Ако се оставиме, както сме са оставили на разположение, да ни са кроятъ шепки безъ дѣно, още по-лесно ще ни бѣде да ги носимъ. Нека невѣрваме, нека се пелъжемъ, че можемъ да имаме по-добри приятели отъ сами себѣ си, отъ собственото си попечение. Хи-

ляди примѣри и уроци имахме, отъ които врѣме е да се въсползуваме.

ДОВРУДЖА.

Поземлений въпросъ.

Най-главний и най-интересующий въпросъ, който занимава почти цѣлото Добруджанско население по настоящемъ е поземлений въпросъ, въпросъ за недвижимите имущества. Още миналата година една комиссия събра всичките Документи, Тапии, отъ жителите, съ които владѣяха, притежаваха и обработваха каква-годѣ часть земля. При събирането на тѣзи тапии говорене са, че ще са пригледатъ тапиите само на тѣзи недвижими имущества, които са купили, препродали и минали отъ едни притежатели на други отъ 11 Апр. 1877 год. на насамъ, и ще са пригледатъ да ли сж станали съобразно съ съществуещия поземлений законъ. Нѣ заедно съ тѣзи тапии се прибраха и вехтите т. е. отъ 11 Апр. 1877 на насетнѣ, и са проводиха на върховното мѣсто за разгледване. Едвамъ тѣзи дни пристигнаха една часть отъ тѣзи тапии и са вручиха на притежателите имъ. Нѣ що да видишъ! Повечето отъ тѣхъ надписани „Незаконни“, „Нередовни“ „Оничтоженни“ и пр. т. е. чрѣзъ които бивший притежател не е вече владѣтель и не може да притежава тѣзи земя, която коренилъ или купилъ и обработвалъ цѣли 10-15 години нарѣдъ.

Напримѣръ, единъ жителъ ималъ една нива отъ нѣколко дюлюма, която я обработвалъ нѣколко години заедно съ чадата си, и за която си има законна тапия на негово име. Като са поминалъ този жителъ, синовете му наслѣдили тѣзи нива и продължавали да я обработватъ, безъ да променяватъ тапията и извадятъ друга на тѣхно си име. Сега тѣзи тапия е оничтожена и това имъ имущество са отнема.

Нѣкой купилъ отъ нѣкого нива или друго недвижимо имущество и не извадилъ тапия на неговото си име, но я владѣе съ тапията на продавача. Сега тѣзи тапия е „Незаконна“ и това имущество са „отнема“, ако ще да е живъ и самия продавачъ и да исповѣдва: че той я продалъ и си зелъ парите. Правителството я отнема и остава куповача съ продавача да са расправятъ. Съ една рѣчь не са законни и не са припознати всичките тѣзи тапии, които не носятъ името на сегашния имъ притежателъ, ако ще да са прѣци или слѣдъ 11 Апр. 1877 година и земи съ такива тапии, оставатъ правителствени и правителството ги продава съ годишна цѣна фр. 4-30 у-врата.

Сичко се отнематъ и тѣзи земи, които са продадени отъ бившето Руссо-Българско управление подъ прѣдлогъ, че тѣзи земи са считали плачка и не принадлежали на тогавашното правителство, което било приврѣменно, но на сегашното. И освѣнъ дѣто му зематъ тѣзи земя, зематъ му за нея още единъ

годишенъ данокъ по 4 фр. и 30 стот. за уврата, за колкото време я владѣлъ. Ако е косилъ сѣно отъ такава шива, отнима му са и сѣното.

Ако нѣкому по случай на войната, или като е бѣгалъ да си спаси живота, или като сѣ му разграбили черкезите дома, са изгубила или откраднала тапийата, чрѣзъ която е притежавалъ нѣкаква частъ земя, сега понеже е безъ тапня, тѣзи му земя са отнема, ако ще да е билъ 10-20 годишенъ притежателъ и да свидѣтелствува цѣлото село, че тѣзи нива е отъ край-време негова и пр.

По-голѣмата частъ отъ тукашното население по единия или по другия начинъ, отъ горѣпоказанните два примѣра, владѣе каква-годѣ частъ земя и си изважда отъ нея прихраната. Знаете твърдѣ добрѣ какъ ставаха въ турско време такива продажби. Ще са продаде напр. една нива, купувача ще приеме отъ продавача тапийата, за тѣзи нива и безъ да я промѣни на свое имѣ, ще са счита притежателъ вече на нея. Други формалности твърдѣ нѣмаше, и той ще си я обработва или ще я дава съ кирия другиму, безъ да има нѣкой да му припятствува; а сега не е тѣй. Щомъ не е на името на сегашния и притежателъ, тя е вече на правителството. Незнамъ, да ли ще са намѣратъ $\frac{1}{4}$ отъ недвижимите имущества на злочестите Добруджанци, да отговарятъ на сегашните Романски постановления! Вслѣдствие на това окружните градове на Добруджа: Тулча и Кюстенджа са пжлятъ съ землевладѣлци, които са дошли да правятъ слѣдствие и да си искатъ притежанята. Землевладѣлците отъ Кюстенджанский округъ и отъ другите градища, слѣдъ като изгубятъ тамъ нѣколко нѣдѣли по давия и похарчатъ огромни пари по адвокати и книжя, провождатъ са най-послѣ въ Тулча да правятъ Апелъ. За да са яви чловѣкъ на такова сѣдилище, трѣба да си има адвокатинъ, слѣдователно пазаряватъ си адвокатинъ, предаватъ си дѣлото на него, а тѣ оставатъ съ скръстени рѣцѣ да подпиратъ правителствения доваръ и съ нетърпение, безъ да имъ доди охота за ядение или за сѣнь, да чакатъ резултата на дѣлото. — Излишно е да ви казвамъ, че огромни пари сѣ са испали въ адвокатски рѣцѣ по тѣзи частъ и много хора са стигнали до крайно душевно стеснение.

Най-главните земледѣлци въ цѣла Добруджа сѣ Българете, слѣдъ Българете идатъ татарите и турците, другите народности сѣ съвѣмъ долна степенъ. Сега като имами достаточни примѣри, които доказаха и доказватъ че честното наше правителство гледа на насъ Българите, да, на насъ именно Добруджанските Българи, като „бивола на просото“ и търси случай за да на обезсили и докара до крайна бѣдность, разбира са, за да може по лесно и по свободно да ни налага своя хомоть, нѣма съмнѣние че този случай доволно ще съкруши материалните сили на мнозина злочести Добруджански Българи и ще спомогне достаточнo на нашите г-да Романи, да си постигнатъ по-безприпятствено отровна за насъ Българите цѣлъ. Защото на единъ чловѣкъ, като му земешъ срдствата съ които са припитава и обдържа, като го съблечешъ добрѣ и оставишъ въ бѣдность, рѣчи, земашъ му половината душа и лесно можешъ да си играешъ съ него както щепъ. — Бедността е причината, която принуждава

чловѣка да остане волею-неволею въ простота и робство.

Нѣ ще рѣче нѣкой, да ли е направено туй само за Българите? — Отговарямъ, за сега само Българи глѣдамъ по сѣдъ, на другите може да не имъ са пристигнали още тапийте, или може да свършватъ работата на мѣстото, и само падъ Българите са приспособяватъ всичките тѣжкости на закона. Който отъ чиновниците е посѣтилъ нѣкое Българско село или е влязалъ въ нѣкоя Българска къща, неможе да исприкажи всичко и гдѣто сѣдне, гдѣто стане говори оудено „тука нѣма бѣдни хора, тукъ всичките Българи граждани или селчени, всичките биле богати, биле бегови, чокои и мушнери. На рѣдко са намирали такива жители въ цѣла Романия.“ и то защо? — защото видѣлъ Българина съ каква годя къща и дюгенъ, защото видѣлъ селски Българинъ съ чиста измазана и парѣдена къща, видѣлъ го съ чистъ и заграденъ дворъ, видѣлъ вечеръ въ двора му да са прибратъ нѣколко стада и пр. това го зачудило доста много и распалило неговото завистливо срдцѣ, и тржгналъ да проповѣдва: „Българите са богати, Българите са заможни „демекъ“ држжте, скубете, небойте са! Като са яви нѣкой Българинъ на сѣдъ, най-паче по сжществующия поземний въпросъ и неповѣда че „еди коя нива отъ толкова дюлюмя била негова;“ той са изглѣдва отъ краката до главата и почнатъ да си приказватъ за него „глѣдайте г-да, такъвъ чловѣкъ да владѣе толкова много земя! Бре, и най простия билъ цѣлъ мушнеринъ и съ удивление по единъ страстенъ начинъ почнатъ да го питатъ какъ е завладѣлъ толкова мѣсто?! — Намирали си човѣкъ правото отъ такива сѣдни и какъ припомнѣте си турската поговорка „хачанъ хеокюматъ даваджи, Аллахъ олеунъ ярдамжи“ поговорка, която въ тосъ случай е доста правѣдно изговорена, по пататакъ вече мислете.

Вслѣдствие на тоя поземленний въпросъ, мохамеданските жители отъ Добруджа избраха една нѣколко членна комиссия (мохамеданци), снабдиха я съ потрѣбната прозба и подписи и я проводахъ въ Букурещъ, да проси отъ надлѣжното мѣсто нѣкакви отетѣпки или права за мохамеданските жители въ Добруджа като:

а) Да имъ са припознаятъ за законни и рѣдовни всичките турски тапни, съ които са притежавали какво-годѣ недвижимо имущество и да не имъ са отнема то.

б) Да имъ са опрѣдѣли да плацатъ единъ данокъ и този данокъ да не бжде по-голѣмъ отъ колкото е било въ турско време, количеството на дѣсятока.

в) Да бждатъ освобождени отъ военна служба.

г) Да не бждатъ подчинени на никаква Ангария въ мирно време, освѣнъ въ военно и нея тогава да я правятъ както ще я правятъ и другите жители и пр.

Ако имъ са приемели тѣзи прѣдложения и са осигурели писмено, цѣли да останатъ да живѣятъ тукъ въ Добруджа. Ако ли не, ще искатъ тогива единъ срокъ отъ 5-6 мѣсца, за да са изсѣлятъ всички отъ Добруджа. Ако въ случай не имъ са позволи да си продаждатъ недвижимите имущества, ще са отнесатъ до иностранныте позолегва въ Букурещъ и ще ги питатъ, иматъ ли право спорѣдъ Берлинския Договоръ, да си продаватъ недвижимите имущества или не?

Сжщата комиссия е задлѣжена още, ако са върне отъ Букурещъ безъ удовлетворителенъ резултатъ, да замине за въ други Държави, да приглѣда и намѣри добри мѣста за тѣхъ и гдѣто имъ са направятъ желаемите отетѣпки, тамъ цѣли да са присѣлятъ до единъ. Вслѣдствие на това, тѣ спрѣха да са изсѣлятъ и чакатъ да са върне тѣзи имъ комиссия.

Поканели биле християнските жители да са съединятъ съ тѣхъ, но тѣ не приели, защото не са съгласявали съ всичките тѣхни прѣдложения.

Въ заключение ще ви кажа, Г-не Редакторе, че стана вече твърдѣ злѣ за живѣние тукъ. Дѣйствително, какъвъ животъ може да прикара човѣкъ въ страна, въ която не владѣе правда; въ която са гони и прислѣдва, въ която са тѣжче, прѣзира и отнема това, което е мило и драго за него; и въ която са е турило всичкото му имѣние на очи. Какъ може да напрѣдне, когато на всяка една крачка му са тургатъ снѣжки и са товари съ невиносими данѣци. Колкото и да бжде човѣкъ трудолюбивъ и икономистъ, трудно може да са нахрани, да си надне разпоските и тѣжките даноци. Тѣзи годишна даноците сѣ тѣжко 90 %, деветдесетъ на сто по-вече отъ миналата година! затова често тарабаната држжика изъ махлите, и продава послѣднитѣ покжщници на тѣзи, които неможатъ и нѣматъ отъ гдѣ да си заплачатъ данока. Срдцето са кжса на човѣка да глѣда да плачатъ бѣдните подиръ тарабаната! Недай-Боже, за до година можатъ да продаватъ зданията, а до друга и самаго човѣка, както щѣха да направятъ тѣзи година оттатакъ въ Романия. Какъ ще може да му подобрѣе на човѣка въ тѣзи земя, въ която сѣ са навлекли съ хиляди голаци и съ най-ниски качества човѣци — чиновници, управители, които за да удовлетворятъ голотията си, уютрѣбляватъ нечута шарлатания и страшни доландарджилѣци. Недай-Боже, да испадне човѣкъ въ тѣхните рѣцѣ, съблечатъ го до сушь по единъ най-немилютивъ и най-безочливъ начинъ. Горко си приплаква този, който е подпадналъ въ нѣкое сѣдилище, щомъ го осѣтятъ че има малко парци, поленятъ са по него като пиявци дѣдай си голаци, единъ за туй иска франгови, други за друго иска франгови. Единъ отъ други по способни са прѣпоржчватъ и по-голѣми обѣщания съ люга клятва, че ще му свършатъ работата по скоро, още въ негова полза. Вървайте, г-не Редакторе, неможе такъвъ човѣкъ да отиде да си пие едно кафе или да са нахрани въ нѣкоя локанта. Щомъ го осетятъ ще са навлекатъ подиря му нѣколко отъ тѣзи голановци, ще седнатъ при него на масата, ще почнатъ да чукатъ и викатъ служителю и сами ще поржчватъ дай туй, дай онуй и слѣдъ като са паѣдатъ и паниятъ добрѣ, броява клетия човѣчець нѣколко франга разпоски. Отъ тамъ го зематъ и го завеждатъ на друго мѣсто, дѣто имало по-изрѣдни питиета и по-кусени закуски и тамъ поржчватъ и са располагатъ за негова смѣтка. Бедния човѣчиць, ха днесъ ще си получи правото, ха утрѣ, харчи за туй, харчи за онуй да не имъ развали хатѣра и му свършатъ работата по скоро, до дѣто най сѣгне изхарчили са добрѣ, свършили си парите, свършва си и давията, и напуска всичко. Ако е човѣкъ дюгенджия, и си има нѣкакъвъ сѣдъ, трѣба да не стои вече въ дюгени си, за малко

време задигатъ му всички на вересия. Туй прави и най-големия и най-малкия му чиновникъ. Вселдствие на тѣзи имъ безочливостъ, човѣкъ не смее да направи съ тѣхъ познанието. Щомъ смжкнешъ капела и поздравинъ нѣкого, слѣдъ малко ще видишъ, че са е петърсилъ и ти иска нѣколко франга въ заемъ. Горко ти да си честолобивъ и добродушенъ, стигащъ до крайна бѣдность. И най-послѣ какъвъ благодѣтеленъ животъ може да прикара човѣкъ подъ такива управители-опропастиители? Много ти глѣдатъ тѣ тебе „Законъ, приказъ, публикация“ и пр. всички тѣзи нѣща прѣдъ тѣхъ са бѣла книга съ черни слова и закона спорѣдъ когото та тѣ съдятъ е тѣхния голъ произволъ. Такива са повърхностно и понастоящемъ тѣзи наши г-да управители, които додока да сеятъ „правда и рѣдъ“, тукъ, гдѣто е владѣло „кривда и безрѣдие“, да замѣстятъ „скърбѣта“ съ „радостъ и вѣселие“ и да управляватъ живота и пмота ни не „произволно“, както е било, нъ спорѣдъ законъ обсъденъ, рѣшенъ и одобренъ отъ народа. (вижъ прокламацията при сгнлване въ Добруджа). Тѣй отиватъ за сега работите тукъ и не дай-Боже ако да не са поправятъ и не са зематъ подобри мѣрки и са рѣши по-справедливо този поземлений въпросъ, когото може да го нарѣка „въпросъ надъ въпросите“ „зло на злините“ и пр. Въ противенъ случай Добруджа ще са испразни и ще стане тогива пастояща: „Пуста равна Добруджа“; желателно е щото честното наше правителство да обърне какво-годѣ съжаление къмъ подвѣдомственитѣ нему Добруджанци и да са погрижи родителеки за тѣхната бѣдностъ. Защото не стига другите бѣди и налози, нестига дѣто е наложително задлъжено, щото всяка една примария, село отъ 100 къщи на горѣ да си има добра черкова, добри училища и примария двостакни, по съ нѣколко отдѣления, по нова система, и за всяко едно отъ тѣзи здания, осѣнятъ работа ангария за принасяние потребностите, стига го още и по 400-500 грошна за усталажъ и материалъ. Не стига дѣто правятъ ангария и нѣколко дневно работяние по пжтищата, по шосетата, но още да имъ са отнематъ и земите — единичкия тѣхенъ источникъ за удовлетворение на тѣхните жизненни и правителственни нужди. Я, моля ви, за Бога, артакъ добръ ли е сега тука? не е ли по-добръ да темятъ и по единъ „крушюмъ“, въ гърдите ни, че да са отървемъ баремъ чабъ по напрѣдъ!

Като цѣлата ми бѣше да ви явя за поземлений въпросъ, моля ви извинете дѣто са отдалечихъ отъ прѣдмета си и нека всеблагий Богъ ма сподоби за до пжть, ако смжъ живъ и здравъ да ви съобща добри и благоприятни новини изъ тѣзи откъснатата частъ изъ тѣлото на милото ни отечество България!

Тулча Октомври 1882 год.

Безпристрастий.

Г. ОРЪХОВИЦА, 19 Октомври 1882 год.

„Порядока“ отъ когото не давно бѣхме лишени, и тука вече са вхдори. Ето ви доказателство. Съки знае, че за съществуването на *порядока* въ кой да е страна нужно е полиция, тѣй като тя само е ягката основа на която са обляга съва прогресивна държава. А кой Българиянъ желае и нашето правителство да не е прогресивно? Преди *радостний пжрвий Юлия*, когато Българиянъ срадаше отъ „аж-же-либералитѣ“, ние тука пѣмахме друга полиция осѣнъ

единъ старший стражаръ и нѣколко жандарми, които едва ли удовлетворяваха нуждите ни. Но сега не е тѣй. Вече месецъ време стана отъ какъ и тука дойде околийски началникъ, и то съ толкова много жандаре (или както сега ги нарѣкоха, Драгуни), щото съки почтенъ човѣкъ си спи вече спокойно. Много отъ нашитѣ „чанканъ-такжмаръ“ младежи, които са бѣха испоразгнани съ предшната конституция, та отъ турцидите имъ не са стоеше, сега зеха да лѣгатъ на шкини; съ всѣко зло нѣщо е тѣй. „Смажи най-напрѣдъ главата, а за опашката е лесно подиръ“, казва наша една поговорка. И нашия началникъ тука тѣй поетжна.

Поше съ пристигането си той дождна и хвѣри въ хаусаната тѣрновския *Юсузинъ Савва Пенюова*, който е толкова почтенъ човѣкъ, щото и турското правителство го бѣше пратило на заточение, защото бѣше дигналъ глава противъ Султана. А ние знаете, че то заприраше и наказваше само лошите и разваленитѣ млати, които пѣматъ хаберъ какво ще са каже: почтенство, страхопочитание, сайгалжъ и проч. нужди нѣща на сиромаси. По-послѣ Г-нъ Хаджиевъ (тѣй са дума началника ни) би и помжчи са да удужи Гржичарова, той прокабъ и дванабегинъ, нъ по пѣжави си причини, не сполучи въ свѣтото си дѣло. Това стана така майсторски, щото и ние са почудихме. А ето какъ: Преди да дойде тука, Хаджиевъ той билъ околийски началникъ въ с. Дол. Линица, дѣто, като съки заабитинъ, заборчалъ на вѣкой си селѣне до 15 поля. Съдъ пристигането му дойдохъ и Линичанете да си пѣчатъ паритѣ, и, при всичко че тие на много наши сжграждане бѣаха главата да ги упжломощатъ, за да имъ ги извадятъ, нъ тия, като честни хора не приеха подобна неучтивъ съкъкъ своигъ началникъ. Ние сме пѣгени и сайгалжъ людѣ и за това не-приемѣ да са съдимъ съ новия си еда шо пристигналъ, околийски началникъ, отговориха „людето отъ порядока.“ Нъ К. Гржичаровъ, който безъ бѣли не стои, неспреча са прѣдъ селѣните, кандарисеа ги да го упжломощатъ да имъ нека парите и тия го послушаха, упжломощаха го. Разглезеиъ йоще отъ конституционното управление, и безъ да знае какво ще са каже околийски н-къ и какъ трѣба да са отнасяме къмъ такъвъ човѣкъ, Гржичаровъ не го досрамъ, а посѣгна та секвестира хатътъ на любезния ни н-къ, като че парите ще влѣзатъ въ джобътъ му. Разбира са, че на подобна неучтивъ сѣлѣност, Хаджиевъ трѣбаше да отговори както са сѣлѣва; защото ако такъвъ безприветвенникъ, като Гржичарова, не са накаже, то той ще продължава занаята си и за въ бѣдуше. И тѣй н-ка пристана къмъ работа. Той пржсна слухъ че Гржичаровъ го нарѣчалъ „вагабонитѣ“, вика го на истинатѣ. Вратата на стаята, въ която взлѣзетника закарале, бѣше на минутата затворени; а разсилния стоагъ прѣдъ тѣхъ и назилъ да не влѣзе нѣкой и да смуги негн такнията. Най-напрѣдъ на вицоника са далъ стѣлъ, да сѣдне, послѣ тютюнъ, да си закупе, а най-сѣтинъ това: десетина юмрука въ главага и стисание за гърлото и съ дѣте ржце чакъ до тогана, до като осѣтне нѣколко „Небагонадѣднѣ“ и дошло та го отъгвал!

На ти тебе секвестро на саабитски конъ, на ти пари, полове, колкото щѣши!

По мосто мѣние, тука трѣбаше да са набие и сждебния прѣставъ, който послуша единъ хауремзинъ и, безъ да му мисли и размислюва, наложи заноръ върху хатътъ на Г-на Началника, който толкова много са труди за введе „порядока“ върѣдъ дѣто помине. Мало ли „непелгн“ и „чан-кжие“ тука ходѣха вѣчеръ, насамъ пататакъ, и единъ почтенъ човѣкъ неможе да премине отъ тѣхъ. Но Хаджиевъ имъ даде да са разбератъ. Той изпозатвори сѣкого, когото хващаше вѣчеръ, въ хаусаната, и поугадожи малко развалуванитѣ духове. — „Сичките тия които, ходитъ пощемъ и шуратъ изъ Орѣховица, а пѣматъ къщи, сж „вагабонти“, и азъ щѣ ги изговя влѣи отъ града или съки отъ дѣто е домелъ“, говори Г-нъ началникъ и това е твърдѣ справедливо. По тая причина той хвана нѣкого си селянина, изъ Севлиевския окръгъ, арестува го нѣколко дена и прати го на Севлиевската полиция да го проводи въ селото му. Нъ, при всичко това, днесъ сѣжния той селѣнинъ го глѣдамъ пакъ тука. — „Дойдохъ за работа“, казва той, а какъва работа работи, не са знае.

По-горѣ помѣнахъ, че Г-нъ Хаджиевъ са труди за „порядока“ върѣдъ дѣто помине, и за това азъ трѣба да Ви явя нѣщо за неговата дѣятелность и въ с. Дол. Линица. До като билъ тамъ, той толкова са старалъ за „благото на народонаселението“, щото когато му „донесли“, че двама циганина отъраднале отъ нѣкой си сиромаси 2—3 сукманя, то той незагубилъ време, а хваналъ подозрѣванитѣ, ископалъ въ земята два трана, почти до шия дѣлоки, и втигналъ ги въ тѣхъ, а послѣ като ги затрупагъ хубавѣ съ пржстѣ, истинатакувалъ ги и узналъ, че тия са крадцитѣ. — Въ тая работа трѣба така да са постѣла, защото свидѣтели пѣма, говорилъ Г-нъ Хаджиевъ, и аферимъ не само на него, но и на везирина, който го избордилъ и пазначилъ. Това произшествие са случило, както увѣрватъ очевидци, въ село *Окчиларѣ*. Днесъ цѣлата бивша Линишка околия е пажалена, за дѣто тѣй рано биде взетъ Г-нъ Хаджиевъ изъ помжбу населението и турнатъ въ градеца ни Орѣховица. — Се сме имале добри началници, нъ като Г-нъ Хаджиева справедливъ и вѣждливъ, нито е билъ нѣкой, нито пакъ ще да биде,“ говорятъ Линичанете. — „Вие не слушайте ония двамата Линичане, които са тржгнале да са съдятъ съ него (Н-на) за 10—15 поля; тия са най-прокабитѣ ни хора,“ казватъ селѣните. И това е така; защото добри хора възъ можно ли да са съдятъ съ полицѣина си, съ властѣта си, която са труди за тѣхното добро? Тие трѣбаше да му ги простятъ, фаразжмъ; какво бива отъ 15 поля.

Но ние, Българиянѣ, забравихме, както са види, какъ ни плащаха турците мюдори, когато ни задлжжѣеха. Прѣдъ тѣхъ ние и дума не смѣяхме да продумае, а сега тржгнале сме да са съдимъ съ нашите, съ Вългар. началници. Да бѣше мюдуринъ, въ турското време, нему прощаваше 15 поля; нъ на Българияна, на брата си, не прощаваме! Такива сме ние, неблагодарници!

Тука азъ трѣба да ви явя и това, че и ние орѣховченте, подобни на Дол. Линичане, сжкрбиме днесъ за загубата на достоиния си н-къ, Г-на Хаджиева, когото честното ни правителство, не знамъ по какъзи сжображения (види са по нѣкои влѣвети отъ „неблагодарницѣтѣ“), отчисли отъ занимамата му служба и земѣте го съ другъ.

По при всичко това ние не са отчайваме, а надѣеме са, че почитаемото Министерство пакъ ще на ошастливи съ Г-нъ Хаджиева, щомъ разбира са то узнае неговите подвиги и достоинство.

Единъ отъ Благонадѣждните.

Облестното Събрание отъ Пловдивъ, дало слѣдуюция отговоръ на словото на Главния Управителъ:

Ваше Сиятелство.

Крайно честити се считаме, дѣто се паднж намъ да приемемъ, въ името на населението на областѣта, благодарността ви за искренитѣ изявления, съ които то исказва, въ послѣднето ви пжтувание, чувствата, които храни къмъ васъ. Горещий приемъ, който ви направи на всякадѣ, свидѣтелствова до колко е силна въ него надѣждата, че Ваше Сиятелство ще пазн всякога бодро и неустпчиво правата му и интереситѣ му.

Драго ни е да слушаме, че въ пжтуванието си, вий сте забѣлжжили изобѣцо, голѣмо подобрѣние по всичкитѣ клонове на управлението, и тишината и порядѣкътъ уздравени, благодарение на грижитѣ на чиновницѣтѣ.

Увѣренията на ваше Сиятелство ни дълбоко радватъ; нъ неможемъ да не признаемъ, че има още много недостатѣци по разнитѣ клонове на управлението, които очакватъ поправление. Ний се надѣемъ, че правителството ще има всякога прѣдъ видъ поправлението на тия недостатѣци.

Оцѣняваме напжлно важността на законопроектитѣ, които ще ни се прѣдставятъ, особено на ония, които се касаятъ до економическото развитие на страната; и ний ще залѣгнемъ да ги изучимъ съ всичкото внимание, което заслужаватъ.

Съ удоволствие виждаме да ни се прѣдставятъ поправителнитѣ бюджети за години 1879/80 и 1880 — 1881, разглеждането на които само може да ни доведе до истинското оцѣнение на финансовото ни положение. Напжлно сподѣляме желанието, изказано отъ Ваше Сиятелство, да се тури бюджетѣтъ на здрави, а не на прѣдполагаеми основи, и ний ще се стараемъ при изучаването на бюджетето-проектѣтъ за 1883 — 1884 година да осжществимъ това желание, общо на всички ни.

Съзнаваме всичката тежестъ и значение на работата, която ни прѣдстои прѣвъ тая сесия, и ний ще употребимъ всичкитѣ си старания за да отговоримъ на очакванията на страната, като сме убѣдени, че ще намѣримъ въ правителството на Ваше Сиятелство всичкото потребно съдѣйствие за да испълнимъ своята тежка задача.

Въ брой 432 на в. „Марица“ прочитаме слѣдующето:

ВЪЗВАНИЕ

Къмъ българскитѣ родолюбци.

Живъ е той, живъ е тамъ на Балкана,
Поглалъ въ гръби лѣжи и пшкна,
Юнакъ съ дълбока на гърди рана,
Юнакъ въ младостъ и въ сила мжжека.
Ботевъ.

Братия!

Тамъ ей! надъ Шипка, на Истокъ се намира забравений връхъ пареченъ *Бузлуджа*. (Туй мѣсто се намира срѣщу Св. Никола, който е памятеиъ отъ послѣдната освободителна война). Той е памятеиъ за насъ Българиянѣ, защото на него погнжжжх 34 души млади юнаци, — другари на незабравений Хаджи Димитръ. Четата на припоманитий, като минж Дунава на 1868 год. прави сражения съ Турцитѣ и избн 3000 души отъ тѣхъ. Съдъ това тя се ошкти къмъ Балканѣтъ „Шипка“, изнурена отъ дългото и трудно пжтувание — съдъх да си почине подъ владѣнитѣ на *Бузлуджа* (по бълг. Ледени Извори). Това бѣше прѣвъ Юлий сжщата год. Въ единъ день турскитѣ войски нападатъ отъ всѣдѣ четата, сражението се продължи цѣли 4—5 часа. Гърмежитѣ на пуш-

ки и топове още тогазъ припомнихъ на поробенъ народъ, че ще дойде време, когато ще екижъ пушки и топове за освобождението му, и че е време за борба. Малочислената четница на Хаджи Димитра погину напълно подъ безчисленитѣ гърмежи за свободата, съ която ний се наслаждаваме днесъ. Главитѣ на героитѣ се взехъ като трофеи и се принесохъ за багшицѣ на наши и сугани.

Братия! Подобни станяхъ причина, за да се освободимъ отъ Турцитѣ. За това ний трѣбва да ги помнимъ и да имъ въздигнемъ приличната честь и паметъ.

Нъ що думамъ?!
Кой си е спомнилъ за тѣзи мъченици, т. е. за тѣзи борци, които лѣжатъ избити на Бузлуджа!

Кой патриотитѣ е продумалъ думица за тѣзи подвизици?! Днесъ ний сме свободни и трѣбва ли да забравимъ за винаги тѣзи, които сж посѣяли семе за свобода у насъ?

Мене ме трѣпки пронизахъ днесъ, когато бѣхъ при гробовѣтъ на тѣзи достойни български юнаци. Азъ просълзихъ надъ останкитѣ имъ отъ кости. Мѣстата имъ не личахъ; трѣва бѣше обрасла на гърдитѣ имъ. Само хладенъ вѣтрецъ си тихо вѣеше. Отъ тамъ азъ гледахъ цѣла Сѣверна и южна България. „Ахъ! си казахъ: това е черна неблагоприятностъ — неблагоприятностъ срамна и недопростима.“ Съ думитѣ си азъ си спомнихъ за Хаджи Димитра, за Ботевитѣ напѣвъ и оскръхнато погледахъ балканскитѣ гори.

За това азъ днесъ се усмѣлявамъ да се провинижъ къмъ двѣтъ България, къмъ тѣхнитѣ правителства, за да ги помоля да въздигнатъ, чрезъ волинъ помощи паметникъ на Бузлуджа за вѣчно въспоминание подвизитѣ на починжалитѣ юнаци.

При това усмѣлявамъ се да помоля и всичкитѣ по-видни мъже изъ нашеско да се притежатъ на помощъ за това свято и богоугодно дѣло.

Шипка, 2 Октомври 1882 год.

Единъ Българинъ.

Долнето протение е съставено отъ единъ младинъ юристъ адвокатъ въ Руссе, което обнародваме за образецъ.

До Негово Височество АЛЕКСАНДРА I

КНЯЗЪ БЪЛГАРСКИЙ

отъ челядѣта семейството на узника

Тодора попъ Иванова.

Всеподданнѣша молба

Долуподписаннитѣ супруга и дѣца на узника Тодора попъ Иванова изъ село Килифарево Търновско Окръжие, припадами при нозѣтъ на Ваше Височество за милостъ и правда. Въ дѣлото за нападение и ограбване Х. Славчева въ гр. Търново, искусвенно и злоумишленно бѣхъ подговорени злодѣитѣ да оклѣвѣйтъ родителя ни Тодора П. Иванова, че ужъ и той участвувалъ въ уграбванieto. Обаче изъ дѣлопроизводство ясно ся вижда до колко сж дѣйствували сѣдебнитѣ и административни власти искусвенно за да впадетъ и невиннаго Тодора П. Иванова въ дѣлото. Самъ Върховния Кассационенъ сждъ е констатиралъ, че сждилищата, сѣдователя и Администрацията сж дѣйствували противозаконно и сж нарушавали законитѣ; като сж сѣдѣйствували да са обвини невинния Тодоръ Попъ Ивановъ затворенъ въ Руссенската тюрма. Но, понеже Върховния Сждъ не разгѣдва дѣлата по сжщество, оставилъ обвинението безъ измѣнение. Но тѣй, като Тодоръ попъ Ивановъ е осжденъ невинно по съображение, имѣюща своя источникъ въ партизанството на либералцитѣ, когато Тодоръ попъ Ивановъ бѣше избранъ за депутатъ въ Народното събрание 1880 година като приверженецъ на консервативнитѣ начала, то, Търновскитѣ либералци и сждии подготвихъ така дѣлото и сѣтствіето, щото да ся обвини невинния.

Поради това, всеподданнѣше молимъ Ваше Височество въ силѣтъ на Высочайшата власть и пълномощията, да би повѣлено было, щото да ся отмѣни присѣдата и дѣлото да ся разсѣдва и разгѣда отново отъ сѣдователи, прокурори и сждии безпристрастни, които да не сж заразени отъ политическитѣ партіи и да не осждатъ невиннитѣ по съмнителни косвени показанія, происходящи отъ самытъ злодѣи, а не отъ

подклятвении свидѣтели. Обстоятелното разсѣждане това дѣло, изново ще открье до колко безпристрастието е ржководило сждитѣ и клѣветницитѣ и до колко присѣдата ся е основала върху духа на Временнитѣ сѣдебни правила. село Килифарево 1882 година Октомври 5-ий день.

Заб. Слѣдъ подаванието на това прошение, възвърнало се назадъ, по причинна за доброто му съчинение важда са!

НОВЪ ПОДВИГЪ!

Въ 17 брой на в. „Работа“, прочитаме слѣдующия новъ подвигъ, извършенъ отъ общезвѣстия Мичо Цачевъ:

На 21 текущаго въ редакцията на вѣстникъ „Работа“ се появи Г-нъ Докторъ Мичо Цачевъ, като изрази желание да търпи нѣкакви си обвинения. Когато слугата му каза че редакторътъ обѣдва, Г. Мичо Цачевъ настоятелно искаше да му каже само двѣ думи. Тогана редакторътъ, Г-жа Головина, излѣзе отъ стаята и пита г-на Цачева какво му трѣбва. Той, безъ да си сHEME шапката и да я поздравя, твърдѣ грубо я попита; „на какво основание вие печатате извѣстие за моята оставка и кой ви даде това свѣдѣние?“ Редакторътъ, Г-жа Головина, му отговори, че редакцията не е задължена да казва, кой ѣ дава свѣдѣние. Подиръ това Цачевъ оше повече повиси гласѣтъ. Редактора вѣжливо му забѣлжи, че нѣма защо да вика, но това никъкъ не помагаше на работата и Цачевъ викаше все повече и повече. Тогана Г-жа Головина му каза че ако това извѣстие не е вѣрно, той може да го опровергава и притуря, че повече тя не желае да говори съ него. Дръ Цачевъ страшно се зачерви, очитѣ му се налѣха съ кръвъ и той начена да тропе съ бастунѣтъ си по сѣлбата и съ юмрука си по перилата и да вика „азъ ще се расчегъ съ васъ, азъ ще се расчегъ.“ Г-жа Головина си влѣзе въ стаята, а той все викаше до гдѣто излѣзе отъ портата, като се ругаше съ най неприячии думи.

Въ редакцията имаше нѣколко свидѣтели на тази дива сѣйна и за всичко, което се случи, съставенъ е полицейски протоколъ.

Нѣма никаква надобностъ да се коментира това възмутително происшествие, авторъ на което се явява челоувѣкъ съ университетски дипломъ, съ претенции на европейска цивилизация, който е занимавалъ до сега единъ отъ високитѣ постове въ Княжеството и който се счита за единъ отъ главнитѣ дѣятелни на консервативната партия. У Г-на Цачева не се нагѣри уважение къмъ Г-жа Головина, като къмъ представителница на пресата, като къмъ лице което има сжщо такъвъ университетски дипломъ, както и той, и наконецъ като къмъ жена. Вѣжнитѣ тѣзи обстоятелства свито се уважаватъ въ цивилизованиятъ миръ. Неирисосиовенността, уважението къмъ чуждото жилище сж така сжщо свѣщенни за всѣки челоувѣкъ, който е излѣзалъ вече отъ първобитното състояние.

Редакцията пакъ потвърждава, че всичко каквото е напечатано въ предидния брой е съвършено вѣрно.

РАЗНИ

На 29-й того часѣтъ по 10 прѣдъ обѣдъ престигна въ града ни Н. В. Мекленбургския Князь. За неговото поерѣщание, самъ Н. Височество отиде съ особено параходче, до Гюргево.

Русскитѣ параходи захванаха по-често да посѣщаватъ градъ ни, като принасятъ на търговцитѣ разни стоки по Дунава, съ много по-умѣренни цѣни, отъ колкото австрийскитѣ. Нека напнитѣ търговци побързатъ да улеснятъ това ново предприятие, като настоятъ да имъ са товарятъ стокитѣ на рускитѣ параходи.

На 25 того се намѣрилъ мъртавъ въ митриза при Дип-варуши въ Руссе единъ матросъ на имѣ Кирю Тодоровъ, род. изъ Свищовъ. Расказватъ, че той прѣди единъ день получилъ пари, които въ него не са намѣрили. Кой го е убилъ неизвѣстно.

Изъ Задаръ (Далмация) извѣстятъ, че рѣката Керка потопила гр. Кининъ и домината до Дернисъ. Кѣлцитѣ въ Кининъ биле до първия катъ въ вода. Загубитѣ твърдѣ голѣми, отъ хора нѣмало удавени, защото врѣменно се взѣли пужднитѣ мѣрки. Дѣжда непрестанно ваялалъ.

На 19 того генералъ Игнатиевъ заедно съ немския въ Парижъ посланикъ Хоенгоесъ, пристигнали въ Виена.

Русския царъ помилвалъ политическитѣ престѣпници Поливанова и Новицкогъ, които биле осждени отъ военния сждъ на смъртъ.

Египетското правителство предложило на Английското да изгони изъ Египетъ Араби наша, и да се прократи процесъ му. Английското правителство не са съгласило на това предложение.

Въ Бѣлградъ по поводъ на станалия атентатъ, арестували и роднинитѣ на атентаторката пѣткой си Петръ Мфхачанинъ, професора Гаврило Витковичъ и господжката му, освѣнъ тѣхъ, арестовали и Г-дѣжа Ленка Кничанка. На сичкитѣ са претърсили домоветѣ отъ страна на полицията.

На 28 того, часѣтъ по 11 се освѣти новосъздаданото правителственно здание въ Руссе; на церемонията присѣтствува и Н. Височество Княза, както и сичкитѣ дипломатически агенти и чиновници.

Нѣколко съмнителни лица, като чуждестранни, се изгонили отъ Бѣлградъ, а нѣкои задържали да не излизатъ изъ градъ. Сичко това се върни по поводъ на атентата.

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЪ.

Разград Читалищно-Дружество „Развитие“ сърдечно благодари на Г. г. Дмитровитѣ, които благоволиха при поздравленieto на тезименний имъ день, да подарятъ на читалището ни своята помощъ както слѣдва:

Д. Нойковъ 4. лева Д. Гирганова 4. Д. Г. Бърневъ 2. Д. Марковъ 2. Д. Миламеновъ 3 и 50 ст. Д. Радановъ 4. Д. Стояновъ 3 и 50. Поручикъ Д. Обрѣшковъ 20. Д. М. Балановъ 2. Д. Н. Хумбаджиевъ 2. Д. С. Димитриевъ 2. Д. Д. Куртевъ 3 и 50. Д. П. Петровъ 2. Д. Д. Мутафовъ 8. Д. Савовъ 2. Д. Ганчевъ 1. Д. Пеневъ 2. Д. Чиплаковъ 2. Д. Казанджиевъ 2. Д-ръ Д. Макри 10 и 50. Д. Великовъ 1. Д. Филковъ 2. Д. Р. Чолаковъ 2.

Сичко лева: 87.

Да живеятъ подобни родолюбци.

Разградъ 28 Окт. 1882. г.

Предѣдатель. П. Вълпаровъ.

Кассиеръ Ст. Г. Икономовъ.

НОВИ ГОЛѢМИ ПОДВИЖНИ БУКВИ. ЗА ЗВУЧНАТА МЕТОДА

прилепени на твърди корици, отъ гласнитѣ по 4 отъ съгласнитѣ и цифритѣ по три.

Цѣна 2 лева съ испращанието имъ.

Памиратъ се за продавъ въ редакцията на в. „Славянинъ“ Русчукъ.

Стойността се приема и въ пощенски марки.

ИЗЛѢЗЕ ОГЪ ПЕЧАТЬ.

ИСТОРИЧЕСКО

ОТЕЧЕСТВОВЪ ДЕНИЕ

ЗА

Употрѣбление въ IV отдѣление въ първоначалнитѣ ни народни училища.

СЪБРАЛЪ

Отъ историтѣ на Дриновъ, Иреченъ, Войниковъ и други

М. Б. Сеизовъ.

ТРЕТО ИЗДАНИЕ.

ТЪРНОВО

издава

Книгопродавницата на Н. Тодоровъ

1882.

Русчукъ скоро-печатница на в. „Славянинъ“.